

ДЗЕВЯТЫ КРУГ
СТАЛІНСКАГА
ПЕКЛА –
"ЗМОВА
ВАЕННЫХ".
Крыніцы
адной версіі.

ПРАЙДУСЯ
ПА КАЛІНІНА,
ЗВЯРНУ НА ПРА-
ЛЕТАРСКУЮ.
Новыя імёны
старых вуліц.

НОТНЫ АРКУШ –
старонка
для меламаў.

ЦЁМНЫ
БОК МЕСЯЦА.
Як дагледзіць
начыстай сіле.

БЕЛАРУСКАЯ
МАЛАДЗЕЖНАЯ
ГАЗЕТА

Чырвоная змена

17 мая 1994 г.

Аўторак

№ 52(13769)

Кошт у розніцу 100 рублёў

Выдаецца з 1921 года

Малое Вісмар ДУБОВІК

Колькі разоў
яна выходзіла на
сцэну, — напэўна,
не злічыць ніхто,
нават сама
Стэфанія
Міхайлаўна.
Колькі за яе
плячыма роляў —
і не ўявіць. Пёс,
аддадзены тэатру
— менавіта такім
ён стаў у Артысты
Станіюты, чыё
75-годдзе творчай
дзейнасці
адзначылі днямі
шматлікія
прыхільнікі
яе таленту.

Фота Я. КАЗЮЛІ.

АФШЫЙНА

Кур'ер "ЧЗ"

У гістарычным цэнтры беларускай сталіцы на востраве Іль Травецкага прадмесьця пачаўся будаўніцтва помніка загінулым вайнам інтэрнацыяналістам.

14 мая, адраўваючы мітынг, прысвечаны закладцы помніка, старшыня Камітэта па сацыяльнай абароне ваеннаслужачых пры Саўеце Міністраў Рэспублікі Беларусь генерал-лейтэнант М.І. Чаргінец адзначыў, што "справа па стварэнні помніка сынам нашай Айчыны, распачата бацькамі, роднымі і баювымі сабрамі загінуўшых ваеннаслужачых у Афганістане, уступіла ў завершальную стадыю. Ён будзе не толькі памяццю загінуўшым нашым баювым сябрам, не толькі сімвалам павагі да іх мужнасці і гераізму, але і перасцярогай тым, хто, маючы, захоча, каб дагледзіць нейкім палітычным амбіцыям, паслаць нашых дзяцей у пекла вайны на вайну, але не менш злычынна маўчаць пра гэта і абываўцаў тых, хто сумленна выканаў загад, аддадзены ад імя Радзімы. 764 грамадзяніны Беларусі загінулі ў Афганістане, больш як 1200 — паранены, 855 чалавек вярнуліся інвалідамі, а 13 — прайшлі без вестак".

Злучыўшы пасады людзей на вайну, але не менш злычынна маўчаць пра гэта і абываўцаў тых, хто сумленна выканаў загад, аддадзены ад імя Радзімы. 764 грамадзяніны Беларусі загінулі ў Афганістане, больш як 1200 — паранены, 855 чалавек вярнуліся інвалідамі, а 13 — прайшлі без вестак".

Пасля мітынгу адбылася закладка ў аснову помніка капсулы, у якіх будзе захоўвацца лісты з імёнамі ўсіх сыноў нашай рэспублікі, загінуўшых за яе межамі, а таксама зямля, узятая на месцы баёў у Афганістане, і зямля, дастаўленая дэлегацыямі краін СНД і абласцей Рэспублікі Беларусь.

Фота Яўгена КАЗЮЛІ.

Прадоўжана "студэнцкая" льгота

Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь унёс змяненні ў пастанову ад 11 чэрвеня 1993 года "Аб льготах для прадпрымальнікаў моладзі на праезд міжгароднім і прыгароднім аўтамабільным і чыгуначным транспартам", у адпаведнасці з якой дзеянне 50-працэнтнай льготы на набыццё білетаў для студэнтаў вышэйшых і навуковых сярэдніх спецыяльных і прафесійна-тэхнічных навуковых устаноў у суботні, надзежны і святочныя дні прадоўжана да 30 чэрвеня.

БЕЛІНФАРМ.

Вынікі — пазней

У нядаўняй завершанай чарговым этап прэзідэнцкай выбарчай кампаніі, і, бадай, адзін з самых галоўных. Члены ініцыятыўных груп на працягу адведзенага Цэнтральным выбарчым камітэтам пераходнага перыяду ў падтрымку прэзідэнцтва на пасад пераможца прэзідэнта Рэспублікі Беларусь.

Як вядома, толькі двое з 19 кандыдатаў, якія ўключыліся ў барацьбу за прэзідэнцтва крэсла, рызыкнулі шукаць падтрымкі ў дэпутатаў корпуса — прэм'ер-міністр Вячаслаў Кебіч і старшыня Маладзечанскага гарадскога Савета Геннадзь Карпенка. Такі чынам, яны, незалежна ад колькасці сабраных галасоў сярод грамадзян, па ўсёй верагоднасці, праходзяць у наступны тур кампаніі. А вось з астатнімі прэзідэнтамі пакуль поўнай яснасці няма. Тыя, хто чакалі хуткага абвешчання вынікаў "падліснага этапу", наўрад ці атрымаюць афіцыйныя весткі ў бліжэйшай дні. Справа ў тым, што пасля таго, як у нядаўняй дзень збор подпісаў у падтрымку прэзідэнцтва гэтых кандыдатаў, яны працягнулі дзесяць дзён, і займаюць ён будучы ў тэрытарыяльных выбарчых камісіях, вядома ж, пад агульным кіраваннем Цэн-

Як стаць уласнікам?

"Прыватызцыя і працоўныя калектывы" — семінар, прысвечаны гэтай актуальнай праблеме, праймаў 12 мая ў Гродна Міжнародная фінансавая карпарацыя і аддзел па ўпраўленню камунальнай маёмасцю і прыватызцыі Гродзенскага гарвыканкама.

Маладая прыватызцыя, як называюць інакш распродаж ва ўласнасць прадпрыемстваў гандлю, бытавога абслугоўвання, грамадскага харчавання, ужо зрабіла першыя крокі ў абласных цэнтры. Адбыўся адзін аўкцыён, у выніку якога набылі гаспадары некалькіх гарадскіх і сельскіх прыватных форм прыватызцыі ён высветліў і яе праблемы, а дакладней, праблемы, якія паўстаюць перад працоўнымі калектывамі прадпрыемстваў, выступаючых на продаж. Гэта — недахоп сродкаў, недаходнай інфармацыі, веды і галоўнае, унутранасці ў сваіх сілах. Як значны кравушкі аддзела па ўпраўленню камунальнай маёмасцю і прыватызцыі гарвыканкама і ў П. Чабанавіч, многія калектывы прадпрыемстваў, праддзённых на першым аўкцыёне, пашкадавалі ад тым, што пазна "спалхаліся" і не сталі гаспадарамі месца сваёй працы.

Менавіта для таго, каб сітуацыя не паўтарылася і дэкараваў пераважнае права працоўных калектываў пры продажы ва ўласнасць аб'ектаў маёмасці прыватызцыі было рэалізавана на практыцы. І адбыўся гэты семінар.

Перад прадпрымальнікамі чатырнаццаці працоўных калектываў, якія ў хуткім часе пойдуць "за малатка", выступілі намеснік старшыні гарвыканкама па эканоміцы Р.А. Палавава, кансультант праекта МОК па пытаннях маёмасці прыватызцыі ў Беларусі Стэфанія Мілер, прафесійны юрыст.

Лілія АСТРАВЕЦКАЯ.

Музей пад адкрытым небам

Штогадова Беларускі музей народнай архітэктуры і побыту праводзіў 18 мая, на Міжнародны дзень музеяў, адкрыццё чарговага сезона. Сёння гэта ўжо будзе адкрыццё пастаяннай экспазіцыі беларускага наследдзя ў вёсцы Строчыцы.

Тут, недалёка ад сталіцы, у мяляўнічых мясцінах можна заглядаць у сапраўдную нашу мінуўшчыну, адчуць, як беларускі сялянскі будаўнічы саво хатнюю гаспадарку, схаваўшы ў царкву, пастаўляў яе мільяны, пашпціраваў па вясковых вулках, завуляў у саван, гумно, у кузняю. Своеаблівае гэта музейнае ача і ў тым, што ўсё гэта — не муляжы, а сапраўдныя рэчы. Нават зямля пры сялянскай сядзібе не пустае, тут растуць сапраўдныя традыцыйныя культуры.

На адкрыцці музейнай экспазіцыі, што мае цяпер назву Беларускі дзяржаўны музей-запаведнік "Менка", выступілі фізкультурныя калектывы мінскай школы № 102 "Сёмуха" і "Церніца" і народны хор "Менка" Інстытута культуры, тэатра-батлейкі і іншыя выканаўцы. Імпрэза ланцэцца заўтра а 11-й гадзіне.

Вітаўт МАРТЫНЕНКА.

Курсы валют на 16 мая:

Далар ЗША	Скупка	Продаж	Ням. марка	Скупка	Продаж
"Комплек"	16400	16900	9800	10130	
"Пошук"	16450	16700	9700	10100	
"Прямор"	16400	16800	9800	10100	

"Суперчэннэл"

Злоты без чатырох нулёў
Чатыры нулі знікнуць з новага Грота пры грашовых узварназліках у Польшчы.

Краўнікі эканамічных ведамстваў і старшыня Польскага нацыянальнага банка дамовіліся, урэшце, аб дэнамінацыі злотата ў 10,000 разоў. У абвешчаны з 1 студзеня будзе выпушчана 55 мільянаў новых банкнот на 10, 20, 50, 100 і 200 злотых. З'явіцца і манеты, нават аднагрэшывы. Эквівалент дзяржа складае 2 злотыя 63 грошы.

Пачакаем да серады
Да заўтра поўнаасцю завершыцца перадача ўлады ў сектары Газы палесінскай адміністрацыі.

Неярададні палесінскім сілам бясцёкі былі перададзены яшчэ дзве будыны ізраільскія ваенныя базы ў сектары Газы куды ў хуткім часе з Егіпта і Іарданіі пры-

дучэ новыя сотні палесінскіх паліцэйскіх. Пакуль там знаходзіцца 300 служачых палесінскай паліцыі і сіл бясцёкі.

Закон... для траскі і камбалы

Ведучыя палітыкаў Канадскага парламента адбыліся прадстаўлены міністрам рыбнай гаспадаркі Канады законапраект. Ён прадуладжвае больш жорсткія санкцыі супраць замежных суднаў, якія выдчуць незаконную лойту рыбы ў Атлантыцы.

Канітэты закон будзе зацверджаны, канвасія ўдзельны атрымаюць права арыштоўваць замежныя рыбалавчыя судны да межамі двухсотмільнай эканамічнай зоны ў выпадку лойты імі траскі і камбалы. У апошнія гады перад гэтымі відамі рыб паўтвараў рэальнае пагроза поўнага знікнення ў выніку бескантрольнай лойты суднамі розных дзяржаў.

"Уорлднэт"

Дзеці Чэхіі — славакі
Сёння праблема ўсынаўлення пакінутых дзяцей у Чэхіі стаіць, як ніколі, востра. Галоўная складанасць — устанавленне ім грамадзянства, каб потым знайсці ім новую сям'ю.

Паводле вестак Міністраства працы і сацыяльных праблем Чэхіі, у дзіцячых дамах краіны знаходзіцца 1165 юных славакаў. У той жа час 2,5 тысячы чэшскіх сям'яў вельмі жадаюць усынавіць дзіця. Згодна з Міжнароднай канвенцыяй па правах дзяцей, якую падпісала Чэшская Рэспубліка, усынавіць дзіця з іншай краіны можна толькі ў тым выпадку, калі ўлада не змогла знайсці для яго адпаведную сям'ю на яго радзіме.

(Працяг на 3-й стар.)

Усе гэтыя пытанні, як падкрэсліў прэм'ер, носіць дзяржаўны, праграмы характар. Менавіта так іх разглядае ўрад, і так яны будуць вырашацца.

Асабліва ўвагу ў сваім выступленні В.Ф.Кебіч удзеляў праблемам студэнцтва, праблемам будучага інтэлектуальнага наваўлення нацыі.

Сёння многія студэнты, асабліва тэхнічных ВНУ, не ўпэўнены, што іх будучая прафесія будзе запатрабавана вытворчасцю. Стварэнне зможу змяніць працы на дагаворы ВНУ з вытворчасцю, прадпрымемствамі ўсёх форм уласнасці. З ростам вытворчага патэнцыялу, а гэта ў першую чаргу можа быць дасягнута праз інтэлектуальны працы, такі сацыяльны дысбаланс будзе зніжацца і зніжацца.

Не абшоў увагу прэм'ер і пытанні матэрыяльнага забеспячэння студэнцтва. Прагучала думка, справядліва, па меркаванню большасці прысутных, што неабходна весці размову не столькі аб павышэнні размеру стэндыяў, колькі аб дзяржаўным дапамозе студэнцтву на арыку жыцця, транспарту, харчавання камунальнымі паслугамі. Было ўзнята пытанне і аб крэдытах, якія сёння неабходныя ў першую чаргу студэнцкім сям'ям.

В.Ф.Кебіч спыніў тэма на праблемах палітэсі адукацыі. Цілерашня тэма, з якімі звязана асабліва выдзелена роля ўніверсітэтаў у сістэме нацыянальнай адукацыі як цэнтра фарміравання нацыянальнай інтэлігенцыі, культурнага адраджэння на ступку сусветнай і славянскай культуры.

Як было падкрэслена, сёння грамадства патрабуе спецыялістаў, які зможу быць хутка адаптаваныя да зменлівых рынковых умоў, валодаць прафесійнай мабільнасцю, мець фундаментальную адукацыю падрыхтоўку. Зразумела, што для падрыхтоўкі такога спецыяліста неабходна гібкая шматвузроўневая сістэма, інтэграваная ў сусветную адукацыйную прастору.

У сувязі з гэтым асабліва значнасць набывае забеспячэнне арганічнага адзінства адукацыі, навуцы і матэрыяльнай вытворчасці. А канцэптуальным асновам павіны быць закладзены адукацыі ў спецыяльным законе аб прафесійнай адукацыі.

Гэта не проста прагматычны падыход да справы паспяховы сістэмы вышэйшай адукацыі. Тут закладзены фундамент менавіта нацыянальнай па сутнасці сістэмы. У гэтым пытанні шмат крытэрыяў, але

паўленне розных камерцыйных навуковых устаноў, зусім не значае, што дзяржава сама ўключае ад сацыяльнай падтрымкі адукацыі. Прэм'ер адзначыў, што дзяржава будзе аказваць усю неабходную дзяржаўную бюджэтную падтрымку адукацыі ўсёй урроўню, працягвае і нарошчвае падтрымку студэнтаў і навукоўцаў з міндазетных сям'яў, сірот, таленавітых дзяцей і моладзі. Такім чынам, дзяржаўная сацыяльная база нацыянальнай сістэмы адукацыі з пераходам да рынковых адносін застаецца галоўным прырытэтам. Безумоўна, ў сваім выступленні В.Ф.Кебіч не мог абвесці вельмі востры сацыяльна-палітычны праблемы рэспублікі. Як падкрэсліў прэм'ер, пытанне стаіць аб стварэнні моцнай і дэявольнай дзяржавы, без якой не ўсталяецца здаровы цыклічны рынак, не правядуць сацыяльных рэформ, не пачнуць сацыяльныя рэформы. У рамках такой дзяржаўнасці павіна быць моцная выкаўначая ўлада, дзяржаўная дысцыпліна, ліквідаваны бюракратычны надбудовы. Зразумела, што амярэнне гэтых пільнаў павіна забяспечыць сапраўды першую асоба дзяржавы — прэзідэнт, гаворачы аб прэзідэнце, прэм'ер спыніў на неабходнасці аб'яднання ўсёх палітычных і грамадскіх сіл у імя народных імпэрсій. Патрэбна пазіцыя, у якой фундаментам павіны быць разумны сэнс, перамагасць сацыяльнага воліцы, апора на чалавечы працы, абнаўленасць з партыямі, у першую чаргу, з Рэспі. У гэтым кантэксце дагавор з Рэспі дае магчымасць рассячы эканамічны вузел, вырашыць важнейшыя задачы па аздараўленню вытворчасці, без якой сёння намі няма наладзіць жыццё людзей і ўтрымчы сацыяльныя праграмы. Гэта тым больш важна, калі ідзе супярэчны рух, супярэчна асновавая гатоўнасць на такім аснове становіцца.

У заключэнне сустрачы прэм'ер адказаў на шматлікія пытанні прысутных. Розныя гэта былі пытанні. І канкрэтыя, у якіх адлюстраваліся шчыры клопат пра сённяшні праблемы вышэйшай школы, навуку, студэнцтва, і такія, у якіх рабіліся спробы ўключыць прэм'ера, паставіць яго ў няёмкае становішча.

На жаль, грамадства палітычны шчыры клопат пра сённяшні праблемы вышэйшай школы, навуку, студэнцтва, і такія, у якіх рабіліся спробы ўключыць прэм'ера, паставіць яго ў няёмкае становішча.

На жаль, грамадства палітычны шчыры клопат пра сённяшні праблемы вышэйшай школы, навуку, студэнцтва, і такія, у якіх рабіліся спробы ўключыць прэм'ера, паставіць яго ў няёмкае становішча.

На жаль, грамадства палітычны шчыры клопат пра сённяшні праблемы вышэйшай школы, навуку, студэнцтва, і такія, у якіх рабіліся спробы ўключыць прэм'ера, паставіць яго ў няёмкае становішча.

Міністраства сувязі і інфарматыкі
Рэспублікі Беларусь

АБАНЕМЕНТ на газету 63129 (Індэкс выдання)

ЧЫРВОНАЯ ЗМЕНА Колькасць камплектаў

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Куды (паштовы індэкс) (адрес)											
Каму (прозвішча, ініцыялы)											

ДАСТАВАЧНАЯ КАРТКА

ПВ месца лі-тар на газету 63129 (Індэкс выдання)

ЧЫРВОНАЯ ЗМЕНА Колькасць камплектаў

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Куды (паштовы індэкс) (адрес)											
Каму (прозвішча, ініцыялы)											

Працягваецца падпіска на "Чырвоную змену".
Наш падпісны індэкс 63129. Кошт на квартал 5400 рублёў.

